

Paolo

Aquell 30 de maig estava especialment atrafegat. L'endemà dissabte era mercat i el més calent era a l'aigüera. Per acabar-ho d'adobar, cap al tard vindria el camió de la llet i ni tan sols tenia els pots nets...!

Per això, quant a una cinquantena de metres, al principi del camí que portava a l'era, es va aturar un vehicle, alguna cosa dins meu es va regirar. Qui vindrà ara a tocar allò que no sona?

En aixecar el cap, vaig poder contemplar com del cotxe (un Mercedes negre que no s'acabava mai) va baixar un xofer amb la gorra a la mà, per obrir la porta del darrere. Aquell espectacle de cine, fou més que suficient com perquè deixés les pastanagues que estava netejant dins de la galleda i em quedés mirant.

De dins el cotxàs en sortí un home que em va semblar molt gran, ben vestit i amb un bastó a la mà. Quan el xofer féu intenció d'ajudar-lo, ell refusà l'ofertament i comença a apropar-se amb l'ajut del bastó. Tenia una coixesa molt notable i certament era un ancià.

- *Buona...* Bona tarda... – en arribar a la meua alçada, va saludar amb un fort accent que no vaig poder identificar... – aquí és can Martí, no?
- Bona tarda. Si senyor, aquest és el mas de can Martí. Us puc ajudar en alguna cosa?

Aquell home no em mirava. Tenia la vista perduda més enllà de la casa.

- *Il pagliaio...?* Perdó, vull dir el paller. Ja no hi és?
- El paller? Voleu dir la construcció de fusta on guardàvem les vaques, la palla i l'alfals?
- *Certamente.*
- No! Fa mes de deu anys que no hi és. Ara tenim una cort nova per les vaques.

Era evident que aquell home era italià. Intrigat per la seva presència i aquella pregunta, m'hi vaig apropar.

- Perdoneu. Qui sou vos? Que desitgeu?
- *Posso...* puc assegurar-me?... – sense esperar ni resposta es va assegurar al vell soc de fusta que hi havia just al costat de la tanca... – tot va començar allà al darrere...

Em vaig assegurar al seu costat disposat a escoltar-lo.

- *Il nostro "sparviero"...* es va espatllar. El motor *di la sinistra* va començar a fer sorolls estranys i de cop va deixar de funcionar. No era normal, perquè el *Savoia*, era un magnífic avió, un dels millors de la "*Regia aeronáutica*", però aquell *giorno*, vàrem tenir mala sort.

Va alçar el cap i se'm va quedar mirant.

- Avui fa 76 *anni*. Avui precisament... el nostre objectiu era Granollers, però no hi arribarem mai. Ens vàrem haver de separar dels altres avions i cercar un lloc on aterrar. Sí, caiguérem al darrere d'aquells turons... ningú dels companys va sobreviure. Jo me'n cuitava de la metralladora del *globbo*, sí, de la gepa de dalt l'avió i de ben segur que això em va salvar. L'aparell va quedar desfet, totalment *lacerato* i vaig poder sortir-ne com vaig poder amb un genoll destrossat i un forat al cap. *Mamma mia...!* Amb la pistola *in mano*, mig arrossegant-me mig a peu coix, vaig arribar fins al paller. Estava confús i el cap em donava voltes. Llavors quan vaig obrir la porta, allà estava ...

Em vaig adonar que els ulls d'aquell home s'humitejaven en recordar aquells moments.

- Era una *ragazza bellíssima...!* Amb uns increïbles ulls blaus, menuda, cara de nena i una cabellera rosa, lligada amb un *fazzoletto*. M'estava amenaçant amb una ... una forca? Si, una forca i jo no vaig fer res ja que en un instant caigué rodó a terra.

Va agafar el mocador que portava a la butxaca de l'americana i sense cap mena de dissimul s'eixugà els ulls.

- Quan em vaig despertar, ella estava al meu costat, entre bales de palla, muntanyes d'alfals i amb les *mucche* fent-nos companyia. Ignoro quant de temps vaig estar

dormint, però ella m'havia *curato* , embenat la cama i alimentat. Recordo el seu rostre somrient quant em donava aquella sopa de *verdure*. No sé perquè no m'havia lliurat a les autoritats republicanes. Jo era un *nemico* per ella, però em va tenir amagat durant mesos. Ens férem amics... mes que amics. Jo li ensenyava italià i ella, a mi, català. Li vaig parlar de la *mia terra i de la mia famiglia*... i també d'aquella bogeria de guerra. Era un àngel la Maria... un *ángelo, certamente*.

En aquell moment em va mirar, però el meu rostre no va ni immutar-se.

- Li puc assegurar jove, que mai a la meua vida he estat tant *felice*, com en aquell temps. Aviat vaig entendre perquè no em va delatar. Ens havíem enamorat. Estàvem boixos d'amor l'un per l'altre. Sembla increïble, oi? Ella, una *ragazza* catalana i jo un soldat del *fascio*, ens havíem enamorat. Aquella va ser l'única cosa de bo que em va portar aquella maleïda guerra.
- Perdoni, però on vol anar a parar?...- en aquell moment em va semblar indignant i fins i tot groller que un vell feixista com aquell, tornès a casa meua a explicar històries - ... és que estic molt enfeinat.
- Oh...! *La mie excuse*... ja acabo. Un bon dia a la nit, després de molt de temps junts, de sentir-nos tan propers i enamorats, vàrem... vàrem *fatto l'amore*, m'entén? Va ser la primera i única vegada. L'endemà ella ja no hi era i des d'aquell dia no l'he tornat a veure. Érem joves i apassionats. Li juro que mai en el meu cor hi ha hagut un sentiment com aquell. L'endemà, soldats franquistes em trobaren i em tornaren a casa de nou...
- Una història molt maca senyor... Paolo, potser?
- Si, Paolo Rondelli...*al vostro servizio*...- l'home encara va tardar uns segons a reaccionar - ... però, com el sabeu el meu nom?
- No importa això, Paolo. Que és el que realment voleu, ara?
- La Maria, on és la Maria?
- La Maria va morir fa uns dos anys. Cada dia cap al tard, s'asseia en aquest mateix lloc on estem ara nosaltres, a esperar al seu Paolo. Estava convençuda que tornaria a buscar-la.
- Morta? *Il mio amore é morto?* ...- el dolor d'aquell home em va semblar profund i sincer- ... *ma perché, Dio. Perché...?*

Allà mateix va amagar el seu vell rostre entre les mans i esclatà a plorar. Vaig esperar uns instants, abans de continuar.

- Sabeu Paolo? Mai va voler cap mes home. Us va estar esperant tota la vida. Treballant i mirant l'horitzó cada dia , a veure si el seu Paolo tornava. Si tant enamorat estàveu, perquè no heu vingut abans?
- Tenia *paura*... una por infinita de trobar-la amb un altre home. No ho hauria pogut suportar.
- Doncs, no. Apart de vos, l'únic home de la seva vida he estat jo.
- I qui ets, tu?
- El meu nom es Pau. Però ella, la mare, sempre em deia Paolo...

Ramon Gasch i Pou
Maig de 2014